

VERSLAG van de extra vergadering van de statencommissie Zorg, Cultuur en Welzijn van 27 juni 2005 Aanwezig:

Mw.drs. A.J. Dekker (voorzitter), dhr.dr. R. Bisschop (SGP), dhr. M. van Dijk (PvdA), dhr. H. Hooijer (VVD), mw. E.v.d. Kamp (CDA), dhr. S.J. Klarenbeek (VVD), dhr. C.J. van Kranenburg (CU), dhr. W. de Niet (CDA), dhr.drs.A. Najib (PvdA), dhr.drs. B. Nugteren (GL), dhr.drs. J.P. Overbeek (PvdA), mw.drs. J. Vonk-Vedder (CDA) en dhr.ir. B.A. Witteman (SP);

Afwezig: dhr. R. van Benthem (VVD), mw. G.B. van Keulen-Saenger (D66), dhr. A. Koopmanschap (GL), mw. P. Pieper-Hagen (CDA), dhr.drs. P.C. Pollmann (PvdA), dhr. A. Schiedon (SP) en dhr.drs. R.E. de Vries (D66);

Voorts aanwezig: mw.mr. J.G.J. Kamp (gedeputeerde);

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Dhr.drs. J. Ijpma (wnd. adjunct-griffier) en mw. G. van Weerd (verslag).

---

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Dekker, opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Zij wijst erop dat dit een vervolg is (na schorsing) op de commissievergadering van 13 juni jl.

2. Ingekomen stukken

De voorzitter deelt mede dat er een bedankkaartje van mevrouw J. Stam is binnengekomen, naar aanleiding van de bloemen die zij van deze commissie heeft ontvangen.

3. Mededelingen

De voorzitter vraagt de leden van de commissie of zij beschikbaar zijn voor een werkbezoek aan het Provinciaal Gehandicaptenplatform Utrecht. Getracht wordt om op 22 augustus van 15.30 –17.30 uur een werkbezoek te organiseren. De heer Nugteren is op dat tijdstip verhinderd omdat de commissie BEM dan in vergadering bijeen is. Hij zal dit in zijn fractie bespreken.

4. Rondvraag

De heer Van Dijk memoreert dat er op 16 juni jl, op initiatief van Schakels, werkbezoeken zijn gebracht aan de gemeenten Utrecht, Veenendaal en Amersfoort. Het thema was interculturalisatie. Hij vraagt of de resultaten van de drie initiatieven ter bevordering van vrijwilligerswerk door allochtonen naar de gemeenten en de instellingen kunnen worden gezonden. Mevrouw Kamp houdt dit verzoek nog even in beraad. Zij memoreert dat de resultaten van het onderzoek minder positief waren dan gehoopt. Om die reden aarzelt zij om de bevindingen terzake breed te verspreiden. Zij zegt toe hier t.z.t. op te zullen terugkomen.

5. Ontwikkelingen rond het CMO, in aanwezigheid van medewerkers van Twijnstra Gudde

Op verzoek van de voorzitter, geeft mevrouw Kamp een samenvatting van het voorstel dat aan de commissie ZCW is toegezonden, dit onder verwijzing naar de notitie d.d. 27 juni inzake project vernieuwing steunfunctiestructuur.

De voorzitter geeft het woord aan de vertegenwoordiging (de heer Waller en de heer Roorda) van Twijnstra en Gudde.

De heer Waller deelt mede dat hij zich met name heeft beziggehouden met de aspecten die in bestuurlijke zin een rol spelen (waar staat het bestuur nu, hoe ziet de toekomstige Raad van Toezicht eruit). De heer Roorda heeft zich met name beziggehouden met de praktijk. Gezien het feit dat het accent daarop thans ligt, geeft hij hem het woord.

De heer Roorda zet uiteen dat Twijnstra Gudde in deze opdracht werkt binnen de kaders zoals die in het verleden al zijn uitgezet, nl. dat er per 1.1.2006 een CMO komt. Door het college van GS is eind vorig jaar een bedrijfsplan vastgesteld. Besloten werd de subsidie voor MIU en Schakels per 1.1.2006 stop te zetten. Begin april 2005 is er een intentieverklaring getekend door de drie partijen provincie, MIU en Schakels om te komen tot een CMO per 1.1.2006. Niettemin is Twijnstra Gudde rond het tijdstip van het tekenen van de intentieverklaring aan het werk gegaan langs 2 sporen:

- een haalbaarheidsonderzoek;
- het zetten van een aantal stappen in het proces om te komen tot een CMO.

Ten aanzien van het laatste punt licht spreker toe dat met de directie van MIU en Schakels en met het personeel op verschillende manieren is gewerkt aan het veel scherper krijgen van een aantal zaken om het denken binnen de instellingen over de toekomstige CMO te bevorderen. Met de directie is daarin goed samengewerkt en het personeel laat ook zien goed te beseffen wat de situatie is en wat het CMO gaat vergen van de mensen die daar mogelijk terecht komen.

In het kader van de haalbaarheid is gekeken naar:

1. het vastgestelde bedrijfsplan;
2. de marktperspectieven;
3. de mogelijkheden van MIU en Schakels.

Het bedrijfsplan is van belang omdat dat er vanuit gaat dat het CMO vanaf 1.1.2006 een deel van zijn budget gaat verdienen in concurrentie met de vrije markt. Dat was ook de reden om naar de marktperspectieven te kijken en daarnaar een verkennend marktonderzoek in te stellen om te kijken wat voor kansen er worden gezien voor een CMO per die datum in de markt. In dat kader is tevens gekeken naar MIU en Schakels. Hierbij is de vraag of het gaat lukken dat MIU en Schakels per 1.1.2006 succesvol gaan concurreren met vrije marktpartijen. Getracht is bovengenoemde 3 factoren bij elkaar te krijgen. In de notitie van de gedeputeerde is al aangegeven dat Twijnstra Gudde daarin niet is geslaagd. Geconstateerd is dat het marktperspectief voor een CMO op deze termijn lastig is zonder subsidie van de provincie; dat de beelden van MIU en Schakels wisselend zijn en dat grote twijfels bestaan over de uitgangspositie van MIU en Schakels om in 2006 een deel van het budget zelf te verdienen. Twijnstra Gudde heeft het vorenstaande gerapporteerd aan de Stuurgroep. Daarbij is een aantal voorstellen gedaan, omdat het CMO op grond van het vorenstaande voor Twijnstra Gudde niet buiten beeld is. Twijnstra Gudde blijft van mening dat er onder bepaalde voorwaarden ruimte is voor een CMO, dat aansluit bij de ambities van de provincie op sociaal gebied. Twijnstra Gudde heeft in grote lijnen geschetst hoe al in 2005 een professionaliseringslag zou kunnen plaatsvinden binnen MIU en Schakels; bepaald kan worden wie en wat binnen het CMO komt. De provincie zou kunnen aangeven dat het CMO zo professioneel moet worden dat 2 jaar na 1.1.2006 de markt op moet kunnen worden gegaan. Een besluit daarover kan in de visie van Twijnstra Gudde nu nog niet worden genomen omdat dit afhankelijk is van de omstandigheden van dat moment. Een tempo van 2 jaar is niet lang als het gaat om ontwikkeling van medewerkers, instrumenten en de organisatiecultuur. Twijnstra Gudde staat echter op het standpunt dat het wel zou moeten kunnen. De Stuurgroep heeft het vorenstaande overgenomen. Dit betekent wel dat de provincie het voortbestaan van het CMO in die periode op een nader te bepalen niveau moet garanderen, omdat het CMO de gelegenheid moet krijgen zich op te bouwen; de professionaliseringslag moet in een zekere luwte worden uitgevoerd. De termijn van 2 jaar gaat in op 1.1.2006 en de provincie zal middels regelmatig rapportages op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen. Voor 1.1.2006 moeten er echter nog een heleboel dingen gebeuren. De Stuurgroep komt in september bijeen om een paar belangrijke stukken te behandelen waaraan op dit moment wordt gewerkt. Het betreft het organisa-

tieplan met daarbij een begroting. Twijnstra Gudde adviseert de opbouw en de vormgeving van het CMO vanuit de inhoud te benaderen. Daarnaast wordt een professionaliseringsplan opgesteld, waarin o.a. de doelen en de middelen staan. Als de stukken in september worden vastgesteld moet het CMO per 1.1.2006 tot stand kunnen komen.

De heer Klarenbeek merkt op dat het de VVD verheugt dat bij alle partijen de goede intentie aanwezig is. Hij constateert dat de twijfel van de commissie over een te snelle tot standkoming van het CMO door de extern deskundige is bevestigd. De VVD hecht eraan thans als uitgangspunt vast te leggen dat het CMO m.i.v. 1.1.2006 marktconform gaat werken. In het oorspronkelijke stuk was sprake van een verdeling tussen de vaste bijdrage, die langzamerhand werd afgebouwd, en een commercieel budget waar het CMO op kon offeren. De VVD informeert hoe hiermee in de nieuwe situatie wordt omgegaan met name gelet op de opschorting van 2 jaar. De VVD pleit voor een rapportage over de stand van zaken in september/oktober 2006. Als het niet goed gaat is er over 2 jaar sprake van een groot probleem. De VVD informeert of in dat geval sprake zal zijn van nieuwe frictiekosten. In de visie van de VVD kan het vorenstaande met een goede start van het nieuwe CMO worden voorkomen.

Mevrouw Vonk deelt mede dat het CDA verheugd is over hetgeen thans voorligt. In de commissie is veel over dit onderwerp gesproken, waarbij het CDA het vertrouwen heeft uitgesproken dat een CMO per 1.1.2006 moet lukken. Zij heeft beluisterd dat Twijnstra Gudde heeft geconstateerd dat de professionaliseringsslag nog niet kan worden gemaakt en dat dit in de komende 2 jaar moet gaan gebeuren. Het ingezette uitgangspunt van een politiek goed CMO zal niet helemaal worden bereikt per 1.1.2006 maar wel over ca. 2,5 jaar. Voor het CDA moet helder zijn dat op dat moment de professionaliseringsslag goed is gemaakt en echt de markt op kan worden gegaan. Het CDA informeert wie zitting zullen hebben in de Stuurgroep en of de leden allen achter het nieuwe CMO staan. Daar staat of valt het project- en professionaliseringsplan mee. Het CDA verzoekt om een nadere toelichting ten aanzien van de financiën, m.n. de frictiekosten en de wachtgeldten.

De heer Nugteren acht het positief dat het oorspronkelijke bedrijfsplan om snel de markt op te gaan is losgelaten. Het verheugt GL dat de tijd wordt genomen om helder te krijgen wat de organisatie kan betekenen. GL heeft wel moeite met het feit dat er nog geen organisatieplan voorligt en dat er in financiële zin geen uitspraak wordt gedaan over het flexibele deel dat nu niet flexibel zal zijn. Voor 2006 gaat het over € 4 ton en voor 2007 over € 8 ton. De vraag is of € 1 ton wordt toegevoegd aan de basisfinanciering of dat het gaat om een veel substantiëler bedrag. Voorts heeft GL moeite met de termen waarin een en ander wordt beschreven. Spreker doelt hierbij met name op de passage, dat MIU en Schakels nog niet aan marktwerking toe zijn. In de visie van GL gaat het daar niet om. Het punt is dat het CMO zich niet leent voor marktwerking. Indien wordt gesproken over professionalisering moet het ook in die richting worden gezien. Het belangrijkste punt is een kwalitatief goede CMO. Kwaliteit bestaat uit mensen, organisatie, bestuur en aansturing. Drie van deze vier aspecten liggen op het bordje van de provincie. Er kan niet worden gesteld dat alleen het aspect kwaliteit van mensen de waarborg is een goede CMO. GL is van mening dat tijd wordt verloren door het feit dat een aantal zaken nog niet helder is geformuleerd. De vraag is wat per 1.1.2006 wel is gerealiseerd. GL is voorstander van een CMO, dat goed functioneert. Hij vraagt of er al duidelijkheid bestaat over de directievoering. De nieuwe directie zal toch ook in staat moeten worden gesteld het nieuwe proces in te vullen. Voor het overige sluit spreker zich aan bij de vragen van voorgaande sprekers.

De heer Overbeek deelt mede dat het de PvdA verheugt dat partijen de intentie hebben een start te maken waarmee verder kan worden gewerkt. Toch ligt er nog een aantal open vragen waarover de PvdA meer helderheid wil hebben. De PvdA gaat er vanuit dat de commissie de toegezegde stukken in oktober ter advisering krijgt voorgelegd. De PvdA sluit zich aan bij de vraag van GL ten aanzien

van de directie en voegt daaraan toe dat ook duidelijkheid zal moeten komen over een Raad van Toezicht. Schakels en MIU zijn bekend met de vraagstukken die binnen gemeenten leven. De vraag is of deze organisaties in deze fase overgangsvoordeel zouden kunnen krijgen. De PvdA heeft gemerkt dat gemeenten met het oog op de WMO een groot aantal particuliere adviesbureaus inzet om de benodigde gegevens op tafel te krijgen. Het CMO zou daar bij uitstek een belangrijke rol in kunnen spelen. De vraag is of er een constructie te bedenken is om deze contacten in deze periode meer te benutten. Er is overleg met de directie in het samenwerkingsverband. De vraag is hoe die lijnen liggen naar de beide Ondernemingsraden. Voorts is de vraag wat het de provincie gaat kosten als de termijn 2 jaar wordt uitgerekt.

Mevrouw Kamp gaat als volgt in op vragen en opmerkingen van deze commissie. Uitgangspunt is dat de nieuwe organisatie per 1.1.2008 de markt op kan. Het traject daar naartoe neemt 2 jaar in beslag. In het najaar 2005 kunnen het organisatieplan en het professionaliseringsplan met de daarbijbehorende middelen worden getoetst op de haalbaarheid. In die 2 jaar zal ook de vinger aan de pols worden gehouden. Als mocht blijken dat de beoogde slag niet in die 2 jaar kan worden gemaakt, staat de provincie er wel beter voor. Er zal nl. een dossier zijn gevormd en gemonitord. Door de provincie zal heel nadrukkelijk een goed opdrachtgeverschap worden vervuld, waaraan het overigens wel enkele jaren heeft ontbroken. In principe kost die 2 jaar geen extra geld. De middelen die ervoor zijn uitgetrokken blijven staan. Er zal een slag gemaakt moeten worden. Op dit moment wordt 15% flexibel ingezet voor de organisaties. Dat bedrag zal groter moeten worden. Hoe dat precies eruit ziet, is spreekster thans nog niet bekend omdat het financiële plaatje nog moet worden gemaakt. In de Stuurgroep hebben MIU, Schakels en de provincie zitting. Vanuit MIU de voorzitter van het bestuur en de directeur, vanuit Schakels de voorzitter van de Raad van Toezicht en de directeur en vanuit de provincie spreekster. Er is € 4 ton frictiekosten door de provincie beschikbaar gesteld. Dat blijft gehandhaafd. De € 3 miljoen wachtgeld is opgebouwd uit 10 jaar lang € 3 ton. Spreekster gaat er vooralsnog vanuit dat die bedragen voldoende zijn. Mocht dat niet het geval zijn, dan komt zij daarop in de commissie terug. In september/oktober liggen het organisatieplan, het professionaliseringsplan en de financiële vertaling er. Dan kan met elkaar verder worden gesproken over een en ander. Spreekster bevestigt dat er nog heel veel moet gebeuren. De projectleider zal hierop nader ingaan. Ook spreekster betreurt het dat het organisatieplan er nog niet ligt, maar h.i. is het gewenst dat eerst het haalbaarheidsonderzoek wordt gedaan. De heer Nugteren merkt op dat zijn kritiek zich niet richt op dat punt. Het onderzoek verheugt GL. Dat had echter veel eerder moeten gebeuren. GL heeft al veel eerder aangegeven dat marktwerking in deze sector niet mogelijk is. Mevrouw Kamp vervolgt dat zij er wel vanuit gaat dat het CMO straks in de markt kan opereren. Of het ook feitelijk zal gebeuren is afhankelijk van de omstandigheden op dat moment.

De heer Roorda licht toe dat Twijnstra Gudde met betrekking tot het budget hebben geadviseerd de omvang van het CMO te benaderen vanuit de inhoud. Er is voor gepleit niet vooraf grenzen aan het budget en het aantal formatieplaatsen te stellen. Van te voren heeft wel vastgestaan dat het CMO kleiner wordt dan MIU en Schakels tezamen. Spreker gaat nog steeds van dat effect uit. Op het moment dat sprake is van een goed onderbouwd organisatieplan gaat het naar de Stuurgroep en is tevens in kaart gebracht welke gevolgen dat heeft voor de medewerkers die niet in de nieuwe organisatie terecht komen. Op dat moment is sprake van een globaal beeld van welke maatregelen nodig zijn en welke kosten dat met zich meebrengt. Op 1.1.2006 staat er in principe een goed functionerend CMO, een afgeslankte organisatie die functioneert. Eén van de zorgpunten is dat er ook een goed pakket aan werk ligt. Daaraan wordt de tweede helft van dit jaar gewerkt. De heer Nugteren informeert of een en ander juridisch rond te krijgen is voor die tijd, ook arbeidsrechtelijk gesproken als er problemen ontstaan.

De heer Roorda antwoordt dat er te weinig tijd is. Er moeten zaken worden opgelost en dat gaat geld kosten. Niet iedereen komt in het CMO en daarvoor moeten oplossingen worden gevonden. Eén van de zaken die al in het oorspronkelijke bedrijfsplan is geconstateerd, is, dat de geschiktheid voor het CMO op basis van een objectieve manier moeten worden vastgesteld aan de hand van duidelijke competenties. Wat voorgestaan wordt, is zo snel mogelijk ná de Stuurgroepvergadering van september de medewerkers, die zelf aangeven graag naar het CMO te willen, aan een assessment te laten deelnemen, toegesneden op de gevraagde competenties.

De heer Nugteren memoreert dat ook steeds is gezegd dat het moet gaan om de netwerken die bestaan en de bestaande kennis die men heeft. Die zaken dienen er wel bij te worden betrokken en niet alleen de competenties.

De heer Overbeek merkt op dat de desbetreffende medewerkers ook bepaalde rechten hebben; deze moeten wel worden gerespecteerd.

Mevrouw Kamp zet uiteen daarin altijd helder te zijn geweest. De mensen hebben bepaalde rechten, waarmee netjes zal worden omgegaan. Dat is en blijft het uitgangspunt.

De bonden zullen zeer binnenkort bij een en ander worden betrokken. De trajecten worden conform de regels gelopen.

De heer Roorda merkt ten aanzien van de procesgang tussen het oprichten van de organisatie en de bestuurlijke bovenbouw het volgende op. Het is de bedoeling dat na de volgende Stuurgroep ook een conclusie getrokken kan worden over de gewenste structuur waarin de nieuwe organisatie gaat werken. Het lijkt goed om te formuleren dat het een private structuur is. In de komende maanden zullen daarin in overleg met de huidige Besturen en Raad van Toezicht stappen worden ondernomen. Datzelfde geldt voor de huidige directie en de toekomstige directie zodra de Stuurgroep medio september een oordeel heeft gegeven over het organisatieplan, professionaliseringsplan, de financiën en er een model voor ligt over de besturing en het professioneel opdrachtgever zijn. Dat gaat in principe ook met ingang van 1.1.2006 lopen. Het lijkt spreker gewenst dat een moment wordt afgesproken dat de commissie daarover haar opvattingen meegeeft. Zodra de commissie zich nl. in het najaar in positieve zin heeft uitgesproken over de eerdergenoemde stukken, dan zal er in politieke termen gesproken minder invloed kunnen worden uitgeoefend.

De heer Overbeek begrijpt dat de commissie in september/oktober te horen krijgt hoe de directiesamenstelling en de Raad van Toezicht eruit ziet.

De heer Roorda antwoordt bevestigend. Als het aan Twijnstra Gudde ligt zal daarover in een eerdere fase aan de gedeputeerde een advies zijn uitgebracht.

De heer Hooijer informeert hoe de commissie zicht krijgt op een goed opdrachtgeverschap per 1.1.2006.

Mevrouw Kamp antwoordt dat hiertoe een aantal maatregelen is genomen. Binnen de dienst is gereorganiseerd. Er zal o.a. sprake zijn van één aanspreekpunt. Er zal worden gewerkt op basis van de vastgestelde Sociale Agenda. Er bestaat derhalve geen onduidelijkheid meer over de vraag binnen welke kaders van de provincie opdrachten worden verstrekt. De kaders hebben PS gesteld door middel van de Sociale Agenda. PS hebben een aansluitingstraject bewerkstelligd voor de Jeugdzorg. Daar vloeien opdrachten uit voort.

De heer Hooijer zet uiteen dat zijn zorg met name ligt op het punt van de medewerkers die het moeten doen. Dat vergt deskundigheidsbevordering. De dienst zal zodanig moeten worden aangestuurd en zich moeten ontwikkelen dat het goede opdrachtgeverschap realiteit wordt. Dat vergt de nodige aandacht.

De heer Roorda deelt mede dat Twijnstra Gudde de provincie op dat punt ongevraagd van advies zal dienen.

De heer Nugteren blijft een zekere halfslachtigheid bespeuren daar waar het al dan niet bestaande marktwerkingen betreft. Spreker informeert of in deze ook gekeken is naar de ervaringen van andere provincies. GL is niet tegen marktwerking maar tegen het feit dat het gekoppeld is aan een onderwerp dat zich daar in de visie van GL niet voor leent. GL wacht voorts de toegezegde plannen en duidelijkheid over de financiën in september/oktober af. GL blijft zich afvragen of de nieuwe organisatie op 1.1.2006, op het moment dat de subsidies aan MIU en Schakels stoppen, kan draaien. In die zin zou spreker eerder iets willen horen over de structuur, de Raad van Toezicht en de directievoering.

De heer Van Kranenburg is van mening dat de invulling van de directievoering een zaak is voor de Raad van Toezicht en niet zozeer voor het bestuur van de provincie. Het voordeel van het oorspronkelijke plan was toch in relatief compacte tijd te komen tot een essentiële wijziging van de hele steuncultuur. Het wordt nu een lang traject met de nodige onduidelijkheid voor PS maar met name voor de betrokken medewerkers. Dat zou kunnen leiden tot demotivatie en een sterke interne gerichtheid. De CU ziet de plannen in het najaar met belangstelling tegemoet.

De heer Klarenbeek deelt mede dat de beantwoording van de gedeputeerde hem niet geheel gerustgesteld heeft. Enerzijds wordt meegedeeld dat het marktconform werken met ingang van 1.1.2008 een feit moet worden; anderzijds wordt opgemerkt dat het tegen die tijd wordt bekeken. De VVD wil duidelijk stellen dat de marktwerking per 1.1.2008 moet ingaan. Dat is met elkaar afgesproken en dat moet het uitgangspunt blijven. Op dat moment moet er ook duidelijkheid bestaan over de verdeling van de gelden vanaf 1.1.2008 e.v. jaren. De vraag is of dat budget wordt opgeschoven.

De heer Overbeek memoreert zijn vraag hoe de Ondernemingsraden van de organisaties bij een en ander zijn betrokken. De mededeling dat het opdrachtgeverschap in de toekomst beter zal worden, verheugt de PvdA. Ook heeft hij gevraagd of men heeft overwogen om MIU en Schakels op grond van hun ervaring met projecten een voorkeursperiode te gunnen op het moment dat zij de markt opgaan.

Mevrouw Kamp antwoordt dat het marktconform werken met ingang van 1.1.2008 uitgangspunt is. De organisatie moet daartoe op dat moment kwalitatief in staat zijn. Zij wil echter de ruimte houden om te zijner tijd, afhankelijk van de omstandigheden op dat moment, te bezien of de markt daadwerkelijk zal worden betreden. Wellicht willen PS over 2 jaar een ander besluit nemen over het CMO, echter, los daarvan moet de kwaliteit van de organisatie op dat moment zodanig zijn dat het CMO in de markt kan gaan opereren.

De heer Klarenbeek is het met die benadering niet eens. Nu moeten er duidelijke en heldere uitgangspunten worden neergezet voor het CMO.

Mevrouw Kamp vervolgt dat het CMO gedurende twee jaar vanuit de provincie inderdaad een voorkeurspositie krijgt. Juist de preferente positie van het CMO hangt sterk samen met deze discussie.

De deskundigheid in de instellingen moet inderdaad worden behouden. T.z.t. ontvangt deze commissie een voorstel voor de samenstelling van de directie van het CMO.

De heer Nugteren laat weten dat het hem in die zin niet om de invulling van de directie gaat, maar om het moment waarop er een nieuwe directie komt. Ook vraagt hij wie de nieuwe directie gaat selecteren.

De vertegenwoordigers van Twijnstra Gudde geven aan dat binnen zes weken de leiding van Schakels en MIU zal worden gespeild over de directievoering van het CMO. De RvT i.o. moet de nieuwe directeur gaan benoemen. Voor 1 september a.s. moet daarover duidelijkheid bestaan. GS, en vervolgens ook deze commissie, zullen daarover informatie ontvangen.

Met de ondernemingsraden van beide instellingen vindt regulier overleg plaats. Binnenkort ontvangen de vakbonden een mededeling over de voorgenomen fusie. De selectie zal op basis van kwaliteiten plaatsvinden.

De voorzitter rondt de discussie af. In oktober zal de commissie een organisatieplan en een professionaliseringsplan voor het CMO ontvangen en feitelijk zal er dan een definitief go/no go besluit moeten worden genomen.

6. De veranderende samenleving

De voorzitter memoreert de afspraak dat alle statencommissies zullen aangeven wat zij kunnen bijdragen aan de veranderende samenleving, daarbij het eigen werkveld in het achterhoofd houdend. Vervolgens kan bij de begrotingsbehandeling in november worden nagegaan of er voor bepaalde maatschappelijke thema's meer inzet van gelden verlangd wordt.

De heer Najib vindt het positief dat de maatschappelijke thema's ook in de statencommissies worden besproken. Hij memoreert dat er in de afgelopen jaren dramatische gebeurtenissen hebben plaatsgevonden, met grote maatschappelijke gevolgen, echter, toch pleit hij voor een positieve benadering. Veel zaken zijn wél goed gegaan en die positieve ontwikkelingen moeten ook worden uitgedragen. Spreker verwijst bv. naar jonge allochtone Nederlanders die hun weg hebben gevonden in de sport, de literatuur en in ondernemingen. Het is zaak dat de thema's positief worden benaderd en dat men zijn zegeningen gaat tellen. De discussie over waarden en normen vindt statenbreed plaats en gaat door alle fracties heen. PS zouden dit concreet moeten gaan vertalen. De PvdA vraagt zich af of PS een instrument kunnen ontwikkelen om uit te dragen dat de kleurrijke samenleving meerwaarde oplevert. De provincie heeft een voorbeeldfunctie en in die zin is het zaak dat ook het personeelsbestand en de politieke lijsten meer kleur krijgen.

De PvdA wil juist dat de 90% allochtone Nederlanders, waarmee het goed gaat, meer in het licht worden gezet.

Voorts pleit hij ervoor dat de provincie zijn gesubsidieerde instellingen ook verzoekt meer oog te hebben voor diversiteit in de samenleving. Voor wat betreft marktpartijen van de provincie, wijst hij erop dat er voor bouwprojecten in de provincie Utrecht soms aannemers uit het zuiden van het land worden ingeschakeld, terwijl er in de provincie Utrecht werklozen beschikbaar zijn. Hij pleit ervoor dat er meer wordt geput uit de aanwezige menskracht in de provincie Utrecht.

Spreker memoreert interculturele bijeenkomsten waarin blijkt welke elementen de mensen binden. Die benadering wil hij voorstaan, nl. dat het glas half vol is en niet half leeg.

De heer Nugteren deelt de optimistische visie van de PvdA maar wil de discussie wat breder trekken dan alleen de multiculturele benadering. Discussie is z.i. ook nodig over elementen als globalisering en individualisering en ook dat biedt de provincie Utrecht invalshoeken.

Na de aanslag op Theo van Gogh was het heel positief dat burgemeester Cohen van Amsterdam vele groeperingen heeft bezocht. Spreker meent dat de provincie dit ook zou kunnen doen, bv. naar moskeen gaan, bij voorkeur tezamen met gemeentevertegenwoordigers. Het gaat erom dat ook de provinciale overheid nadrukkelijk aanwezig is, waar nodig, en zich dan ook laat zien.

Voor wat betreft het bevorderen van de samenhang en het heel houden van de samenleving, merkt hij op dat GL vertrouwen heeft in het zelfoplossende vermogen van mensen. Echter, een aantal mensen moet daarbij wel worden geholpen, bv. via projecten uit de Sociale Agenda op het gebied van vrijwilligerswerk en sport.

De overheid is bemiddelend tussen individu en samenleving en heeft de taak de waarheid te vertellen. Deze complexere wereld vraagt om goede en betrouwbare informatie van de overheid.

De overheid moet in die zin de ruggengraat zijn voor stabiliteit en betrouwbaarheid in een complexe samenleving.

De houding en de benadering van de provincie Utrecht dienen ook voor de samenleving een toegevoegde waarde te hebben.

De heer Van Kranenburg gaat in op de rol van religie in de samenleving. Hij verwijst in deze naar alle religieuze groeperingen en niet alleen naar de christenen. Hij vraagt zich af of de provincie kans ziet om de dwarsverbanden tussen de verschillende groeperingen te onderkennen, juist omdat religie een samenbindend element tussen verschillende groepen kan zijn. Wellicht dat de provincie Utrecht in die zin deskundigheidsbevordering aan lokale bestuurders kan aanbieden, aangezien het moeilijk blijkt te zijn om op lokaal niveau met alle religieuze groepen in gesprek te gaan. Zo zou de provincie richting gemeenten een handreiking kunnen doen.

Er is een grote kracht in de samenleving aanwezig, waarop de provincie geen of nauwelijks grip heeft. Dat komt omdat de provincie ook niet zo goed weet wat er allemaal speelt in de wijken. Contacten met de burger zijn van essentieel belang. Het gebruik van internet zou daarbij betrokken kunnen worden. De vraag is of dit medium wel optimaal wordt gebruikt.

De heer De Niet zet uiteen dat het thema “veranderende samenleving” op de agenda is gezet naar aanleiding van de moord op Theo van Gogh. Het behandelingsvoorstel is al in alle vakcommissies besproken en ligt nu in de commissie ZCW voor. Tijdens de behandeling in BEM zei de commissaris het al: “niet alles aan alles knopen, handhaving en rampenbestrijding zijn al lopende, aparte trajecten”. Het CDA is het daarmee eens. Handhaving en rampenbestrijding zijn zo technisch van aard en horen thuis in de driehoek gemeente, politie justitie, die moet je niet willen vermengen met de veranderende samenleving. Bij de commissie WEM is gesproken over luchtkwaliteit, waterkwantiteit, bodemverontreiniging. Maar ook hier zijn deze fysieke onderwerpen al in apart lopende trajecten ondergebracht. In REG is gesproken over het meer betrekken van de jeugd bij de cultuurhistorische ontwikkeling van de provincie Utrecht.

Waar moet de discussie over de veranderende samenleving over gaan? Volgens het CDA heeft het onrustgevoel veel te maken met emotie, het gevoel van algeheel onbehagen van de burger, normen en waarden, maatschappelijke, economische en sociale problemen. Hoe kunnen we dan komen als Provincie aan uitwerking van deze discussie die én gerelateerd is aan Provinciale taken én praktisch uitvoerbaar is én wordt gekenmerkt door een realistisch ambitieniveau?

Het CDA denkt dat de problemen van sociaal maatschappelijke aard de overhand zullen hebben of daarmee samenhangen. Onderwerpen die nauw aansluiten bij de Sociale Agenda en Wel Thuis! Het CDA vindt dat niet wij als provinciale statenleden de specifieke activiteiten moeten aandragen, maar de samenleving zelf. Daarom denkt het CDA dat er een waardevolle invulling kan worden gegeven aan deze discussie van de veranderende samenleving door te starten vanuit de onderwerpen van de Sociale Agenda en deze opnieuw te sonderen. In mei en juni van vorig jaar hebben vier sociale debatten plaatsgevonden in het kader van het Sociale Rapport en de Sociale Agenda. Deze debatten leverden veel zinvolle ideeën op voor de Sociale Agenda 2005 – 2006. Hierdoor zijn de toen drie meest urgente onderwerpen toegevoegd aan de Sociale Agenda:

1. armoede;
2. gevolgen nieuwe sociale wetgeving en bezuinigingen;
3. vrijwilligerswerk en mantelzorg.

Op een vierde plaats kwam integratie. De debatten vonden plaats vóór de moord op Theo van Gogh, de samenleving is sindsdien veranderd en daarmee ook de prioritering van problemen gewijzigd. Vandaar opnieuw sonderen.

Om de uitvoering ook praktisch en uitvoerbaar te maken, lijkt het het CDA zinvol samenwerking te zoeken met de steden Utrecht, Amersfoort en Veenendaal omdat daar het integratievraagstuk het sterkst speelt. Andere voorbeelden die het CDA al gegeven heeft in een eerder stadium: via het IPO

inventariseren welke initiatieven er zoal genomen zijn in de diverse provincies. In Flevoland zijn er burgeradvieskringen georganiseerd. Is dit een werkbare formule voor Utrecht? Organiseren van ‘tafelgesprekken’, met statenleden, burgers en betrokkenen.

Het starten van de Sociale Agenda geeft een goede basis om tot een goede, zinvolle en praktische uitwerking te komen van deze discussie ten aanzien van de veranderende samenleving.

De heer Klarenbeek zet uiteen dat voor de VVD het gevoel van de burger een belangrijk uitgangspunt is. Dat is op dit moment niet positief. De provincie zal moeten inzetten op het bewerkstelligen van een positiever gevoel. Dat mag wat de VVD betreft geld kosten. De VVD legt in deze de volgende aandachtspunten voor:

- Uitbreiding van het onderwerp jeugdperspectief van de Sociale Agenda. In dit kader kan een preventief beleid worden gecreëerd, mensen een toekomst worden gegeven; de nieuwe CMO kan daarvoor worden ingezet.
- De aanpak van en aandacht voor “draaideur criminelen”. Het is weliswaar geen zaak van de provincie, maar het is een zaak van niemand. Het is wel een gevoel dat de burger enorm treft. Niets is meer veilig, omdat de crimineel zodra hij weer buiten staat opnieuw de fout in gaat. Spreker pleit voor een project waarbij vooral kleine middenstanders gesteund worden om hun winkel veilig te maken. Ook die mensen lijden onder de veranderende samenleving.
- Een stimuleringsprijs voor gemeenten om met een innoverend idee te komen in deze. Ter illustratie wijst spreker op het project ‘bekend maakt bemind’ in de gemeente Zeist, dat op CD-rom staat. Wellicht is het een goede gedachte dat project op provinciaal niveau over te nemen. Het probleem is dat een Nederlander weinig gevoel heeft van trots en eigenwaarde als het gaat om de eigen leefomgeving. Hoe dat moet worden gestimuleerd weet de VVD niet. Het zou zo moeten zijn dat mensen trots en blij zijn dat zij in Nederland i.c. in de provincie Utrecht wonen.

Mevrouw Kamp merkt op dat zij zich heeft afgevraagd of, indien de vier debatten in de provincie later hadden plaatsgevonden, dezelfde speerpunten eruit waren gekomen. De vraag is of er zoveel onrust bij burgers is, óf dat het meer een politiek gevoel van onrust is. Om daarop zicht te krijgen zou wellicht nader kunnen worden bekeken of het onderwerp “integratie” een hogere prioriteit zou hebben gekregen binnen de Sociale Agenda wanneer de debatten op een ander moment hadden plaatsgevonden. Om het gevoel van de burgers te toetsen zou spreekster debatten met de burgers zelf willen voeren.

Samenvattend is zij van mening dat er in het kader van de Sociale Agenda al een heleboel wordt gedaan maar dat wellicht nog een slag moet worden gemaakt om te bezien hoe het zit met het onrustgevoel bij de burgers en of de provincie daarbij wat kan betekenen. Daar zou spreekster nog wel een afzonderlijk debat aan willen wijden, maar dan met de burgers.

De voorzitter sluit de discussie af met de mededeling dat er op basis van de discussies in de statencommissies uiteindelijk een samenvattende notitie zal worden opgesteld, die uiteindelijk weer aan de staten zal worden voorgelegd.

7. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.